

• • • • • Waar mogelijk maakt de Egyptische tuinbouwsector graag gebruik van Nederlandse pootaardappelen, zaaigoed en ander plantmateriaal. Sinds 1 juni 2010 is de handel in landbouwproducten tussen de EU en Egypte geliberaliseerd. Dit betekent dat voor de meeste landbouwproducten afkomstig uit de EU, inclusief plantaardig uitgangsmateriaal een nultarief geldt. Dit maakt het ook voor de Nederlandse agribusiness interessant zaken te doen met Egypte.

Belemmeringen zijn aanwezig, maar...

Egypte is groeiemarkt voor uitgangsmateriaal

Het land is geen lid van UPOV, de fyto-sanitaire dienst werkt niet altijd even transparant en op het gebied van rassenregistratie is het een en ander te verbeteren. Toch hebben Nederlandse bedrijven hun weg naar Egypte gevonden. Dit belangrijkste en meest gunstige agrarische land van de regio kent in de Europese Unie een sterk groeiende exportmarkt.

De belangrijkste graangewassen zijn tarwe, maïs, rijst en suikerriet. Katoen is van oudsher belangrijk, maar het areaal is krimpand. De belangrijkste groentegewassen die verbouwd worden, zijn aardappelen, tomaten, sperziebonen, erwten, uien, knoflook, paprika, komkommer, zoete aardappelen en kool. Op het gebied van fruit zijn citrusvruchten, druiven, mango's, watermeloenen, dadels, bananen en olijven belangrijke gewassen. Medicinale en aromatische gewassen zijn in opkomst.

Zaaizaad wordt lokaal geproduceerd voor graangewassen en geïmporteerd voor groenten. In de afgelopen twintig jaar is er door de Egyptische overheid meer dan € 25 miljoen geïnvesteerd in de zaadsector. Daarnaast werd de nationale zaadsector geliberaliseerd, waardoor het marktaandeel van de private sector toenam.

Egypte veredelt hoog opbrengende rassen in rijst, tarwe en katoen die ook internationaal worden gebruikt. 60 tot 70% van het zaaizaad voor grote gewassen (voornamelijk granen en katoen) wordt geproduceerd in veredelingsstations van de overheid. De veredelingsactiviteiten van de private sector richten zich vooral op maïs (hybride rassen), zonnebloem, sorghum en klaver. Suikerbiet is een opkomend gewas in Egypte, mede vanwege het streven het areaal suikerriet te verminderen. Suikerbietzaad wordt geïmporteerd. Meer dan 90% van de groentezaden wordt geïmporteerd door de particuliere sector. Voor een groot deel komt dit zaaizaad uit Nederland. In het seizoen 2009-'10 vertegenwoordigde de import van groentezaden uit Nederland een waarde van € 12,6 miljoen.

De meeste grote Nederlandse zaadveredelingsbedrijven zijn volop actief op de Egyptische markt en hebben hier ofwel een dochteronderneming of een agent. Verdere kansen liggen voor het Nederlands bedrijfsleven met name op het gebied van kennisoverdracht en innovatie. Het Egyptische bedrijfsleven is zeer geïnteresseerd in het opzetten van lokale veredelingsactiviteiten, maar heeft daarvoor niet de benodigde kennis van zaken in huis.

Rassenregistratie

Om een ras geregistreerd te krijgen, moeten bedrijven een aanvraag indienen bij de Central Administration for Seed Testing and Certification (CASC). Deze instantie is onder andere verantwoordelijk voor de registratie en de kwaliteitscontrole (zie ook www.casc-eg.com). De procedure voor het registreren van rassen in Egypte is een langdurige. In de praktijk betekent het dat er minimaal drie jaar overheen gaat voordat een ras geregistreerd is. Voor groenterassen uit OESO-landen is deze procedure verkort naar een jaar. Samen met Plantum doet de landbouwafdeling Kairo er alles aan om het Egyptische ministerie van Landbouw ervan te overtuigen deze procedure te moderniseren en harmoniseren volgens EU-maatstaven, zodat ook Egyptische bedrijven zo snel mogelijk toegang hebben tot de nieuwste rassen.

Aardappelpootgoed

Aardappelen vormen een belangrijk onderdeel van de Egyptische landbouw. Dankzij de gunstige klimatologische omstandigheden kunnen er twee teeltseizoenen per jaar gerealiseerd worden, waarbij tevens twee gescheiden plant- en oogsttrajecten bestaan, één voor de lokale en één voor de exportmarkt. De aardappels voor lokale consumptie worden verbouwd in de Nijldelta en -vallei; de aardappels voor de exportmarkt in bruinrotvrije woestijngronden.

In 2010 importeerde Egypte voor € 33,6 miljoen aan pootaardappelen uit Nederland. Alle grote Nederlandse veredelings- en handelsbedrijven zijn vertegenwoordigd in Egypte. Aardappelen worden een steeds belangrijker onderdeel van de Egyptische keuken en zijn een van de meest betaalbare groenten. Dit betekent dat de Egyptische

markt een groeimarkt is. De lokale productie van aardappelen groeide van ongeveer 2 miljoen ton in 2003 tot 3 miljoen ton in 2008.

Nederlandse pootaardappelexporteurs dienen er rekening mee te houden dat er helaas nog steeds veel tijd kan zitten tussen de inspectie, het certificeren en de daadwerkelijke aankomst bij de klant in het land van bestemming.

‘Grote vraag naar kennis en innovatie’

Buitenlands pootgoed wordt éénmaal lokaal vermeerderd. De export van (tweede generatie) consumptieaardappelen naar de EU neemt toe en lag in 2010 op ruim 66.000 ton. Egypte nadert Algerije als belangrijke leverancier van vroege aardappelen.

Plantgoed

Slechts een beperkt aantal aardbeienplantjes en stekjes voor exotisch fruit wordt geïmporteerd uit het buitenland. Vegetatief materiaal voor groot fruit wordt voor het grootste gedeelte geïmporteerd, maar voor citrus worden uitstekende lokale rassen veredeld.

De sierteeltsector concentreert zich voornamelijk in een halve cirkel ten noorden van Kairo. Zij bestaat uit een groep van circa 350 kleine telers die zich richt op de lokale markt, en een groep van circa 30 grote telers die zich richt op de groothandel en de gespecialiseerde (export)markt. Het assortiment dat de kleine producenten bieden beperkt zich tot chrysanten, anjers, gerbera's, tuberoos, gladiolen, zomerbloemen en een beperkte hoeveelheid rozen. De kwaliteit van deze

bloemen is over het algemeen slecht, deels vanwege het lokaal opgekweekte plantmateriaal dat zij gebruiken, maar vooral vanwege het ontbreken van een goede koelketen.

De meeste grotere telers importeren hun plantgoed en zaaigoed uit Nederland. Zij produceren vooral chrysanten, anjers, rozen, gerbera's, solidago, carthamus, ammi, lelies, strelitzia, molucella en sommigen ook lisianthus. Egypte is een land met veel mogelijkheden voor sierplanten.

Kwekersrecht

Voor exporteurs van uitgangsmateriaal is het belangrijk om te weten dat Egypte voorsnogen lid van UPOV is. Een wetsontwerp, waarin wordt voorgesteld om het lidmaatschap aan te vragen, wacht nog op goedkeuring van het parlement. Door de politieke ontwikkelingen in het afgelopen jaar heeft de behandeling van dit wetsontwerp ernstige vertraging opgelopen en is onduidelijk wanneer het besproken zal worden in het parlement. Dit belemmert de vrije handel in uitgangsmateriaal en in het bijzonder die in plantmateriaal.

Daarnaast ontbreekt het aan een Nationaal Bureau voor de Registratie van Nieuwe Plant Variëteiten. De landbouwafdeling Kairo probeert dit punt onder de aandacht van de autoriteiten te brengen. Naktuinbouw zou in de oprichting van een dergelijk instituut een constructieve rol kunnen spelen.

In 1994 ratificeerde Egypte de Conventie Biologische Diversiteit (CBD) en in 2004 sloot Egypte zich aan bij de International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (IT PGRFA). Sinds 1952 is het land lid van de International Seed Testing Association (ISTA). Daarnaast is het lid van de OECD Seed Schemes voor granen, mais, sorghum en groenten.

Fytosanitaire dienst

De Egyptische fytosanitaire dienst wil graag meer aansluiting vinden bij de EU-markt en de Europese manier van werken en heeft de EU om advies gevraagd om haar dienst te upgraden. Hopelijk zal op korte termijn een EU Twinning Project starten voor de capaciteits- en institutionele opbouw van de fytosanitaire dienst.

Landbouwafdeling Kairo